

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Credništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 61., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne prišili. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1.50. Uradni razglaš, poslano ter nočie isti prostor K 2.—. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Ameriko K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 61., Učiteljska tiskarna.

Izid skupščinskih volitev v Avstriji.

Dunaj, 18. Od 151 mandatov za narodni svet je bilo po predloženih uradnih rezultatih doslej izvoljenih 57 socialnih demokratov, 71 krščanskih socialcev, 12 velenemcev, 3 pristaši kmetijske stranke in 1 pristaš meščanske delavske stranke. Manjka še poročilo o izidu volitev v Kremsu, ki ima 8 mandatov. K tem 151 mandatov pride še 9 mandatov iz Koroške, kateri bodo do tedaj, da se izvedejo volitve, zastopani po odeslanjih poslancih, 4 socialni demokrati, 3 krščanski socialci in 2 Velenemci. Razen tega se na podlagi ostalih glasov razdeli še 15 mandatov med stranke, ki prihajajo v poštev. Po teh, do sedaj

ugotovljenih rezultatih izgube socialni demokrati šest in velenemci tudi šest mandatov, od katerih sta dva pripadla od njih odcepljeni kmetijski stranki. Judovski nacionalisti in Čehoslovaki so izgubili vsak po 1 mandat, krščanski socialci so pridobili 12 mandatov. Bivši južno-tirolski in južno štajerski mandati, po številu 10, niso prišli v poštev. Med izvoljenimi socialnimi demokrati je omeniti državna tajnika dr. Rennerja in Hanuscha, dalje tudi Friedricha Adlerja, med krščanskimi socialci državnega tajnika Mavra in predsednika Hausnerja, med velenemci predsednika Dinghoferja.

Pred pogajanji z Italijo.

Beograd, 18. Kraj direktnih dogovorov z Italijo še ni določen. Na vsak način se bodo pogajanja vršila na železniški progi Benetke-Firenza. Za odsotnosti ministrov, ki se bodo teli

razgovorov udeležili, bo zastopal ministrskega predsednika dr. Korošec, ministra za finance Draškovič in ministra za zunanja dela dr. Ninčič.

Stavka angleških rudarjev popolna.

Pariz, 17. Iz Londona javljajo, da je stavka rudarjev v tem trenutku popolna. Stavka en milijon rudarjev. Lloyd George je v manifestu pozval narod, naj se nasilnim sredstvom rudarjev krepko upre in naj v to svrhu zbere vse svoje mo-

či. On za svojo osebo ne dvomi, da se stavka ne bi izjalovila. Prve posledice stavke na Angleškem že dobro čutijo. Cela vrsta tvornic se je moralo zapreti. Vendar pa stavka ni popularna.

VPRAŠANJE KOROŠKE GLASOVALNE CENE.

LDU, Dunaj, 16. Dunajski korespondenčni urad poroča iz Pariza: Veleposlaniška konferenca je na današnji seji sklenila, od jugoslovenske vlade z vsi resnostjo zahtevati takojšnjo izpraznitve koroškega glasovalnega ozemlja. O tem je francoski poslanik Cambon obvestil avstrijskega poslanika Elchhoffera, odgovarjajoč mu na njegov protest in dodal, da so dobili zastopniki zaveznih držav v Beogradu nalog, energično v tem smislu posredovati pri jugoslovenski vladi. Zaradi oddaje v avstrijsko upravo naj se plebiscitna komisija v Celovcu sporazume z avstrijsko vlado.

NAREDBA O »REDU IN RADU«.

LDU, Beograd, 18. V soboto popoldne je razpravljali ministrski svet o naredbi o »redu in radu« ter o pooblastitvah, katere naj da vladi narodno predstavništvo. Naredba o čuvanju javne varnosti in reda, za katero zahteva vlada pooblastil od parlamenta, bi imela vsebovati samo osnovna načela, katere bi se s posameznimi odredbami klasificirala. Posebno obsežna so pooblastila glede zatiranja hajduštva. Vlada zahteva odobrenje za osnivanje sodišč »dobrih ljudi«. Ta sodišča bi se imela brigati za zapuščeno dečo. V borbi proti dražnjivi se uvedejo kazni do 5 let. Posebne odredbe so izdane proti propagandi, ki merijo nato, da se nasilno izpremeni današnji državni in družabni red.

PRESKRBA DIJAŠKIH MENZ V INOZEMSTVU.

LDU, Beograd, 18. Na predlog ministra za prosveto je finančno-gospodarski svet ministrstev sklenil, da dovoli izvoz živih dijaških menz v inozemstvo, ne da bi bilo treba plačati carino in zavarovati valuto, in sicer pod kontrolo naših poslancov.

VOLITEV V ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec, 18. Pri volitvah v štajerski deželni zbor je bilo izvoljenih 30 krščanskih socialcev, 22 socialnih demokratov, 8 velenemcev in 6 pristašev kmetijske zveze, 4 mandati se zasedejo kasneje. Med izvoljenimi so od krščanske socialne stranke deželni glavar prof. dr. Rintehen, deželni podglavar dr. Ahrer, od socialno-demokratske stranke deželni podglavar Ponkrat in župan Muchitsch, od velenemške stranke odvetnik dr. Dan-

Volitve v Avstriji.

V nedeljo, 17. t. m. so se vršile v Avstriji volitve za prvi redni avstrijski parlament. Za prvi redni parlament — ker je ta nesrečna dežela vključ tam vladajoči bedi in gladu vendarle uspela da si je izbrala že lansko leto svojo konstituanto. ki je bila osnovne temelje novi državi. dočim ml. bogati južnoslovani. nimamo no dveletnem obstoju še niti konstituantne, kamoli reden parlament.

Ko te vrstice pišemo, končnovelaven izid glasovanja še ni znan. A že iz doslej obhvaljenih števil se vidi da je nastopila v številu moči strank znatna izprememba: Socialni demokrati, ki so bili v konstituenti najmočnejša stranka, so morali odstopiti prvenstvo krščanskim socialistom. To je prva važna negotovitev, ki nas seveda ne navdaja z veseljem, katero pa je treba priznati kot obstoječo važno činenico.

Kako je došlo do tega rezultata? Mi vemo, kaj bodo pisali nasprotniki: pisali bodo o nezmogljivosti in nespособnosti socialne demokracije, ki je doživela popoln polom svoje politike: pisali bodo o naraščajoči zavednosti krščanskega ljudstva in o zmaji verske ideje: pisali bodo o napredku in o osvoboditvi izpod socialističnega jarma. Vse to in še mnogo več bodo pisali — na nai! Nas to ne bo motilo, da ne bi pogledali stvari kritično, in jih vzeli kakoršne so.

V Avstriji je spravi socialno-demokracijo na površje splošni polom bivše monarhije. Zapuščina, katero so morali prevzeti, je bila nad vse žalostna: beda, glad in brezposelnost, neznosna denarna kriza, ustavljen promet, vojaštvo, ki se je vračalo iz vojske dezorganizirano in podivjano, to je bila likvacijska masa, ki jo je zapustil pobegli cesar svojim naslednikom na vladi. Avstrija je morala uesti grenki kruh premaganec. V tej splošni zmešnjavi je bila edino socialistična stranka tista, ki se je z vsi resnostjo zavzela za to, da iz kupa nesreče in razvalin reši vsaj to kar so še rešiti da in tako obvaruje prebivalstvo popolnega počina in to je njena velika historična zasluga, da rešitve ni poskušala doseči z nasilnim inmak z uvedbo pošteni demokratični metod in socialnih reform.

Ali zlo je bilo preveliko, da bi se bilo dalo izlečiti kar čez noč. Socialni demokrati so storili, kar se je nač dalo v kratkem času storiti in vsak pošten človek bo priznal, da je to bilo mnogo. Vse pa je ni bilo. Ljudje na, ki so bili že do vrta siti vseh neopravičenosti, ki jih je rodila vojna so pa hoteli vse na enkrat: hoteli so delati kakor pred vojno, a tudi živeti, kakor pred vojno. Ali je pri nas drugače? Ker je pa bila rešitev tega

problema v tako kratkem času neizvedljiva za vsakega, torej tudi za socialiste, je nezadovoljnost ostala in kakor sta se leza in srd nezadovoljnega ljudstva obrnila pred časom proti vojnim krivcem, tako se je val nezadovoljnosti, ki je v ljudstvu še ostal, obrnil sedaj proti socialnim demokratom. Češ, ti tudi ne zmorete mnogo, ker še vedno ne živimo tako, kakor pred vojno.

To je notranji povod krščansko-socialne zmage. Ne smemo pa prezreti tudi zunanje-političnih momentov, ki so to zmago podpirali in ki so važni tudi za našo državo.

Od kar je Horthy zrušil madžarski komunizem, je postala Ogrska torišče monarhistične reakcije. Iz Pešte so začeli podpirati krščanske socialiste na Dunaju, ki svoje črno-zolte preteklosti še niso pozabili, z velikimi denarnimi sredstvi. Dokumenti, ki jih je objavila dunajska »Arbeiter Zeitung« pred nekaj tedni o madžarski »zakotni mahinaciji na Dunaju za reaktiviranje monarhije (s Karlom na čelu), so jasen dokaz pravega razpoloženja krščanskih socialistov. Ta pokret dobiva svojo moralno pomoč, mogoče tudi materialno, iz središča evropske reakcije iz Pariza. Francozje se bole dveh stvari: ruskega bolševizma, ki jim noče vrniti posojenih milijard in »združitev Avstrije z Nemčijo. Kot najboljši lek proti obema nevarnostima sintara reakcija v Parizu povratek Habsburžanov na avstro-madžarski prestol in krščanski socialisti, že javno pišejo v svojih glasilih, da bo avstrijska valuta boljša, če pridejo oni na vlado in da bodo Francozje raie pomagali njim kot socialistom.

Zmaga krščanskih socialistov na Dunaju je torej delna zmaga svetovne reakcije in ni dvoma, da bo našla svoj odmev tudi pri nas v kakoršnikoli obliki. Kar je pri nas svobodoljubnih elementov, imajo dovolj vzroka, da so zelo pozorni na dogodke bližnje bodočnosti. V prvi vrsti seveda socialisti.

Druge velenimiva činenica, katero so pokazale avstrijske volitve, je popoln neuspeh komunistov. Navadno se zodi, da so najbolj politiskani ljudje najbolj radikalni, ker obup pripelje ljudi do delani, za katere že niso vedno odgovorni. V Avstriji do skrajnosti je ni prišlo. Kaj znači to? To pomeni, da te med delavstvom začel zmagovati hladen razum in trezna previdnost nad strastjo in zaslepljenostjo. Če ima kdo vzrok biti radikalen komunist, ga ima dunajski proletarec. In vendar niso nadli ti sestradani reveži v obup, oni ne verjamejo radikalnim frazom o krvi in vešalji, ampak oni verujejo v pozitivno ustvarilno delo proletariata. To je polav, ki utegne vplivati tudi pri nas.

Sijajen shod soc. dem. stranke v Ljubljani.

Voliški shod, ki ga je sklicala soc. dem. stranka v nedeljo v Ljubljani, je bil pravcata manifestacija razrednozavednega delavstva. Vse kričanje klerikalcev in komunističnih voditeljev, da je Ljubljana kot delavsko mesto nezavedna, je s tem shodom tako temeljito ovrženo, da ni treba za to nikakoršnih dokazov več.

Na shodu, ki so ga nameravali komunisti in klerikalci, ki so jih komunistični demagogi nahuškali, razbiti, je dosegel povsem nasproten uspeh. Velika večina mladih komunistov je namreč uvidela, da jih rafinirani demagogi samo izrabljajo v korist kapitalizma in klerikalizma proti delavstvu. Ta uspeh je dosegel na tem shodu v prvi vrsti s. Etbina Kristan, ki je govoril stvarno in pre-

ničevalno zbragemu občinstvu ob burnem odobravanju. Jako umestna je bila na tem shodu odredba da so reditelji vsakogar pustili na shod, samo osebo znanih razeraščev in pretenačev ne. To je bilo potrebno, ker že delavska čast zahteva da se delavski shodi vrše dostojno in resno kakor zahteva boi razredno zavednega proletariata.

Tu podajamo poročilo o shodu: Nagovor predsednika s. Kocmurja.

Na prvem shodu v Mestnem Domu se je ugotovilo, da Jugoslavija še ni urejena država in se tudi ne more takoj urediti. Dobili smo sicer Narodno predstavništvo, ki pa je karikaturna parlamenta. Kar je namreč hotela ljudska volja zgraditi, to je podla

narodna skupščina. Ljudska volja se probuje in obisk našega shoda priča, da so minuli časi ko so delavca lahko uspavali. Živimo v dobi volitev, naša naloga je pripraviti, da bo delavec ne samo z glasovnico v roki, temveč tudi na drug način odločeval o usodi države. Danes bomo razvili svoj program, ki je ostal isti kakor je bil pred vojno. V svoji sredi imamo sodruza Etbina Kristana, ki ga je vojna pregnala v Ameriko (noslušalci aplavdirajo). Preganjali so ga tudi v Ameriki. On je vztrajal in se sedaj vrnil v Evropo, da se na lastne oči prepriča o naših razmerah. V tem imenu ga pozdravljam in mu dajem besedo.

Govor sodruza Etbina Kristana.

Cenjeni zborovalci! Zahvaljujem se vam s kratkimi besedami in prihajam takol na važnejši stvar. V Jugoslaviji stojimo pred volitvami za ustavotvorno skupščino, na kar je narod čakal 2 leti, daš bi bil to prvi nogoi, ki bi ga morali izvršiti da državo konsolidiramo. Edina prava tla, na katerih bi mogla in smela biti zgrajena država, je volja ljudstva. Dve leti je bilo treba, predno so se vladajoči kroji odločili, da podelijo ljudstvu to pravico, ki mu ure od začetka in katere mu nihče na svetu ne bi smel vzeti, namreč pravico, da izreče kako hoče imeti to državo urejeno in kako hoče živeti v njej. Zato je bilo treba dveh let. Ne, kakor so nam pravili, radi neopravičenosti ljudstva, ne zaradi tehničnih in drugih težkoč, temveč enostavno radi tega, ker so nekateri gosnodie mislili, da bodo, preden pride ljudstvo do besede, uredili državo tako kakor bi jim bilo všeč, napravili vtisk, da so razmere že neizmenljivo in prisilili ljudstvo, da bi jim priklimalo reko Amen ter živelo v hiši, katere si ni zgradilo samo. Se danes mislilo nekateri, da imamo v Jugoslaviji že gotove stebre in strehe, katerih se nihče ne sme dotakniti. To je prvo o čemer hočem govoriti.

Volitve, ki stoje pred nami, imajo nalogo sestaviti konstituanto. To se pravi parlament, ki naj državo osnuje in uredi iz tega izvira da ne moremo ničesar, kar doslej obstoja, smatrati za stalno, za urejeno in nedotakljivo temveč, da stojimo danes pred nič in da bo moral narod 28. novembra določiti sam kaj nai se do teh volitvah izvrši in zeradi.

Leta 1914. je napoved najbolj zločinske vojne na tem svetu poseela v notranje življenje narodov in presekal nit razvoja. Potem je šest let sledilo prelivanje krvi uničevanje, moritev, pustošenje in beda. Ko so ljudstva izkrvavela prihajalo nekateri modriani, ki mislijo, da se preko teh šestih let lahko napravi križ in da se da z zgodovino zonei privezati na dneve iz leta 1914, kjer se je do njihovem mnenju ustavila. Šest let smo noreli, sedaj postanimo pametni to se pravi takl, kakršni smo bili pred vojno.

To se lahko reče: a kar se lahko reče se ne da vedno izvesti. Ta vojna ni morda le epizoda, ki se zaniša v knjižo in pozabi. Ta vojna je tako vplivala na svetovne dogodke da ni le zabušila svojih sledov temveč, da je kratkoma prevrnila stari svet, da je na razvalinah starega sveta treba ustvariti nekaj novega. To velja za vse države, tedaj tudi za Jugoslavijo. Tudi Jugoslavija je nekaj popolnoma novega. Kdor hoče 28. novembra razumno glasovati, mora imeti pred očmi to, da ere v naši državi za nekaj novsem novega, a ne za prenevanje starega kruha da bi izledeal kakor svež.

Avstrijo je vzel hudčič! Kar so Habsburžani posiliali, so roželi. Sedaj nai ostanje kjer so, bog z njimi! Z razmerami stare habsburške monarhije nimamo več računti.

Toda če smo si na jasnem glede tega, si moramo biti ravno tako na jasnem glede drugega namreč, da Jugoslavija ne more biti pritlikava, katerikoli prejšnji državi. Ako ni Jugoslavija nadaljevanje stare Avstrije, tudi ni enostavno povečanje stare Srbije. Položaj je tak, da kadar se snide konstituenta, ni več Srbije, ni več Avstrije, ni več Črne Gore, temveč le ruine, na katerih ima konstituenta zgraditi nekaj novega, kar mora biti tako urejeno, da bo za narod čim najbolj preskrbljeno. To je edini zakon, ki more in sme voditi konstituento.

Iz tega izvira, da se motijo oni gospodje, ki prihajajo v volilni borbi k nam in določujejo točke, katere naj se iz diskusije kar izpuste. Tako na primer naj bo aksiom, naj bo veljavno in nedotakljivo, da je naša država monarhija, pod dinastijo Karađorđević. Radi bi vedeli, v katerem svetem pismu stoji zapisano, da mora biti tako, da ne sme biti nič drugače. Če pravijo nekateri gospodje, da je treba poslati one ki govorijo o republiki, v blaznico, se mi zdi, da potrebujejo zdravniške pomoči holi oni, ki govorijo, da moramo sprejeti stvari, ne da bi smeli o njih razpravljati. Ne vem, kdaj je imel jugoslovanski narod priliko lasno in veljavno povedati kam si želi, ali je za monarhijo ali je za republiko. Doslej te prilike še ni imel. Vem sicer, da se je v Ljubljani in Zagrebu v onih časih prevaralo, ko je bilo vse navdušeno, ko je vse vrelo in kipele, po ulicah razpevali klic: »Živela jugoslovanska republika!«. Vem, da je šla v Beograd neka deputacija, da se pokloni nekemu visočanstvu prestolonasledniku in rekla, da se žele Slovenci in Hrvati pridružiti srbski državi. Toda celo njegovo visočanstvo prestolonaslednik je imel toliko politične preudarnosti, da je izjavil, naj odloči konstituenta, kako naj se država uredi. Tako nima absolutno nič drugega trdit, da imamo tu že mramornato monarhijo za veke, pod dinastijo Karađorđević. Trditi moramo le to, da imamo tukaj narod, ki bo sam odločil in ako se izreče z večino za republiko, tedaj ni moči na zemlji in ne na nebu, ki bi imela pravico zabraniti, da bi se država uredila po republikansko.

Zdi se mi tudi, da je ljudem, ki znajo misliti, odveč razpravljati, na kateri strani je prednost. Mi, ki smo živel v nekdanji »švarcberberski« monarhiji vemo dobro, kaj pomeni ta tron in krona. Imeli smo priliko doleteti vrsto let spoznavati habsburško milost in modrost, moč in slabost. Videli smo, da obstoji v monarhiji vedno deinstvo, da ima ena oseba s krono na glavi vse niti v svojih rokah in čuka marionete po svoj volji, ali na je zbrana okrog veličanstev klika, ki drži od svoje strani vse niti v rokah in čuka po svoj volji. Račun plačuje v obeh slučajih narod.

Ako nastopimo za republiko in ji dajemo prednost pred monarhijo, je na treba tudi vedeti, kakšna hodi tista republika, da bi nam ušla.

Klic iz občinstva od strani komunistov in klerikalcev: »sovetska! sovetska!« Predsednik zvonil in prosil komuniste, naj se kasneje oglasijo k besedi. Nemir in hrup, ko predsednik nekje shod in pozove reditelje, naj nemirneže odpravijo iz dvorane. Predsednik ugovori, da so se komunisti pripravljali že ves teden, da razbijejo shod. Danes so se zbrali pred dvorano že ob pol devetih.

Za besedo prosil sohr. Golouh. Ko stopi na oder, ga komunisti burno pozdravljajo.

Sohr. Golouh govori:

Prišel sem na shod z ednim namenom, da poslušam. In sem pričakoval tudi od drugih, da se udeležijo shoda s tem namenom, da namreč čujejo, ali odgovarja mnenje govornikov njihovemu mišljenju. Ako ne odgovarja, ima vsakdo pravico, da se lavi k besedi in izpove svoje prepričanje. To je edini aksiom, katerega se moramo držati. Naj se more besede tolmačijo kakorkoli, povedati moram tole:

Sem od one stare garde, iz onega časa, ko je peščica sodrugov gledala v Etbina Kristanu svolega starega učitelja. Jaz, njegov učenec, imam svoje mnenje. Toda kot svolega učitelja ga pozdravljam s tega mesta. Naj bo izid naše borbe tak ali tak, eno vem za gotovo, da mora biti prva dolžnost nas vseh, ki delamo v politično in kulturno še ne dovolj razvitemu narodu, da naroda še holi ne poživimo. Ali si želite v političnem boju odkrite besede, ali ne več? Kakor imamo mi pravico povedati svoje mnenje, tako jo imajo tudi socialisti demokratije. Toda, sodrug, ki

sem povedal te resnice, o katerih ne more biti snora, ako še nismo popolnoma izbrubili razuma. Vam povem še, da sem se odločil in javil k besedi zaradi tega, ker me je srce bolelo, da vidim v trenutku, ko se v parlamentu dela na to, da se uvede zakon o redu in radu, to se pravi, da se uvede v tej žalostni državi oni najbolj reakcionarni zakon, ki naj odvzame delavcem pravico štrajka in osemurnega delavnika, ko vidim na vladi tako strneno fronto največjih reakcionarjev — da opazujem v takem času, da med proletariatom ni te ednosti, ki bi morala biti navzlic vsem diferencam.

Sodrug! Zahtevam od Vas, da se ponašate mirno napram Etbinu Kristanu, zahtevam od vas, da pokažete, da niste pozabili besede discipline. Ako se danes ta prvi volilni shod v Sloveniji razbije, bodo imeli od tega korist le oni, ki hočejo uvesti zakon proti stavki in osemurnemu delavniku. — V Nemčiji je izbruhnil svojčas Kannov puč, ki je hotel spraviti Nemčijo pod vojaško kano. Pri tel priliki se je proletarijat pokazal solidarnega proti vojaški kliki. Ali mislite, da mi v Jugoslaviji ne živimo pod vojaško kano raznih Kannov? Ali mislite, da je Jugoslavija danes različna od one Nemčije, ki bi bila nastala, ako bi se bil puč posrečil, ki na se je onesrečila ravno radi solidarnega nastopa vsega proletariata? Vidimo, da je Jugoslavija v oblasti nekih reakcionarjev in spekulativcev, da v njej kraljuje meščanski močotci. Zato trdim, da imamo reakcionarno vlado, ki se ni razlikuje od one, katero so hoteli ustvariti v Nemčiji. Mi se še ne zavedamo, da je naša največja dolžnost pokazati zrelo, pomirni dogodkov in moči revolucionarnega proletariata Jugoslavije.

Resen je problem konstituante za nas, ki vemo, da socialne revolucije, ki bi jo radi izvedli v tem trenutku ne bo še dolgo let, ne bo je, ker je to povedal tisti, ki ve o revoluciji več kakor mi, to je namreč Lenin. On nas je opozoril, naj se ne igramo na socialno revolucijo v zapadni Evropi. Povedal nam je, da so prilike v Rusiji take, da se bo tam socializem uresničil šele v petdesetih letih. Ako slišimo take besede s te tribune, moramo reči, da bomo na sovietsko republiko še dolgo čakali. Ker ne moremo živeti od samega pričakovanja, moramo gledati da s svojimi silami in svojimi revolucijami skupno nastopamo.

Sodrug! Svarim vas, da ne pomolite tega tako otročje. Vraščanje je, ali se z našim razkolom izboljša položaj v meščanski družbi. Svarim vas, da se ne igrate socialno revolucijo, za katero ste navdušeni, a ki li delate slabo uslugo. Svarim Vas v imenu ruskega proletariata, Rusi so čakali da izbruhne revolucija v zapadni Evropi. Vzrok, da so Rusi stavili svoje noge na to premiso je bil ta, da nihče ni imel poguma Rusom povedati da naši narodi še niso sposobni izvesti socialno revolucijo. Ne varajmo Rusije! Mi Jugoslovani, ki se bahamo da smo največji revolucionarji imamo še danes vsled naše nezrele politične taktike sramoten madež na sebi, da bojkot proti Madžarski ni uspel, ker jugoslovanski proletarijat svoje dolžnosti ni izpolnil. Jaz imam v politiki to erdo navado, da govorim pošteno. Otroško je od vas, da sedaj zahtevate socialno revolucijo, ko pred par meseci niste imeli niti toliko moči, da bi bili nastopili za bojkot proti Madžarski. — Naši in naših otrok interesi so tu v igri. Vraščanje je, ali dobimo tako konstituento, v kateri bodo imele meščanske stranke moč, izročiti se volatvni ali tako, v kateri bomo imeli svoje pravice. Ako pride do vojaške monarhije, bo naš boj neuspešen. Trenutek v katerem živimo, ni lahek in vsi ne znamo brzdati svojih živcev. Žalibog se politika ne dela več z razumom temveč z živci, ne držimo se več Marx-a, ne držimo se več objektivnih načel. Vodimo politiko maščevanja. Ta ni nikjer zdrava. Tudi boji proti obstoječemu sistemu mora biti razumen. Ako hoste vodijo to politiko naprej, bodite prepričani, da ne bo imela uspeha in, ako razbije ta shod, bo imel proletarijat od tega le zruho, namesto da bi nam shod pridelal toliko in toliko glasov. Ako boste izvrševali politiko sovraštva, se bodo tisoči glasov, ki bi prišli na delavsko listo izbrubili v prid politiki, ki dela proti štrajku in osemurnemu delavniku v prid vojaške monarhistične klike.

Gotovo bi radi napravili največji revolucijski čin, radi bi napravili uslugo zlasti ruskemu proletariatu.

a pomislimo le, kako smo se obnašali ob priliki bojkota proti Madžarski. To je zame večjeza nomena, kakor vse revolucionarne fraze, ki jih trobimo. Postopanje proletariata povodom bojkota proti Madžarski ni imelo le namena zrušiti Horthyjevo vlado, temveč pokazati vsem kapitalističnim vladam srednje Evrope, da moremo zrušiti vse sile. Ako bi se bil posrečil, bi bil to dokaz, da je proletarijat tako močan, da more v slučaju svetovne vojne isti trenutek preoroditi vse nakane meščanskih vlad. Proletarijat drugih držav je izvršil svojo dolžnost in gleda na nas kot na izdajalce. Privajamo si to na svoj račun in mesto da kričimo se uživamo v položaj jugoslovanskega proletariata, da preprečimo, da se v bodoče ne bo z njim delalo proti namu. Na Hrvatskem je proletarijat glasoval za komuniste. Vlada je občinske svet razpustila. V Beogradu je vlada razpustila komunistični mestni odbor. Kdo od vas je imel moč, da bi to preprečil? Nihče! Vsi smo molčali, ter prenašali to nasilje. Ves svet se nam je raval. Mi smo bogati na frazah a beraški na dejanjih. Ne zahtevamo sovietske republike, ker ne znamo voditi niti meščanske komunije. Opozoriam komuniste na posledice take politike, tudi če me razkličijo za izdajalca. Ako mislite, da s tako demagogijo kaj dosežete pri volitvah, naj se vprašate, kaj jih čaka potem. Kaj bodo storile mase, ako se jim ne izpolni obljube? Lahko je zahtevati sovietsko republiko. A jaz izjavljam s tega mesta, da bo samo socialistični sistem mogel rešiti vse delavske probleme. Kričanje no sovietski republiki pa je zastoni zlasti ako se kriči zato, da se razbije delavski shodi. — Za ohranitev svojih pravic bomo šli skupno v boj. Zato protestiram v imenu shoda proti nameram vlade, da nas postavi pred fast accompli. Prav ima Etbina Kristan, da vse, kar se je zgodilo, ali se zredi pred konstituento, za nas ne velja. Iz tega vidimo, da smo lahko različnega mišljenja, da na se lahko srečamo. Prosim vas tedaj, da mirno poslušate in ako imate kaj povedati, povejte. To sem storil tudi jaz, da ne pride do razbitja tega shoda. Pri volitvah lahko glasujete po svoji volji. Uvam prijatelji, da no vsem tem ne bomo doživeli te sramote, da bi se izbruhli delavski glasovi za meščanske stranke. Zato govorimo z razumom in ne z živci. Slovensko ljudstvo baš radi svoje razdvojenosti ni bilo vpoštevano. Vem pa, da doseže ljudstvo uspehe ako proletarijat strne svoje vrste in ore skupno v boj proti razmeram. Vidimo da moramo strmeti proti temu, da delavske sile strnemo, a ne oslabimo. Glejmo da prenaš ki nas loči, zasuiemo. V tem smislu Vam pravim, da mirno poslušajte! Na kocki je pranje proletariata. Imajte pred očmi cilj socializma in revolucije, ki pride ko bo stal proletarijat na višku svoje stvari.

(Predsednik opozarja na besede sodruga Golouha, katerega pozdravlja v socialno demokratičnih vrstah, nakar zopet poda besedo sohr. Etbinu Kristanu.)

(Dale prih.)

Politične vesti.

+ Po koroškem plebiscitu. Vse jugoslovansko časopisje se je po plebiscitu začelo baviti s vprašanjem, zakaj da je izpadel plebiscit na nedvomno slovenskem ozemlju v našo škodo. Pri tem pa meščanski listi še vedno pišejo tako, kakor da bi bilo zgolj nasilje od strani Nemcev krivo slabemu izidu, in še vedno nečje uvideti pravega vzroka. Dr. Renner sam je izjavil, da je bila ideja republike in moč avstrijske socialne politike, ki je uplivala največ. In neki hrvatski socialistični list piše: Glasovanje na Koroškem je zasužnica našim oblastnikom. Rezultat plebiscita naj bi bil mementov vsej naši buržoaziji, ki s svojo politiko hoče naravnost upropasti našo državo, ki ni zgrajena na nacionalističnih frazah, temveč s krvjo tisocev najboljših sinov naroda, ki pa je danes sredi svoje domovine brez političnih in socialnih pravic in beži trumoma v Ameriko, ali na glasuje zoper svojo domovino. Kako se je to zgodilo na Koroškem. — Res! Grešniki naj premišlujejo, če so tega sploh še zmožni...

+ Hrvatska socialna demokracija. Na konferenci socialno demokratičnih delegatov iz volnega okrožja Zagreb, ki se je pred par tedni vršila v Zagrebu, se je ugovarilo, da se položaj socialne demokracije v tem okrožju znatno udrži. Posebno mnogo pristašev šteje socialna demokracija med kmetijskim proletariatom, tako da so izgledi za volitve ugodni.

+ Čsl. napredna kmečka stranka na Hrvatskem je bila ustanovljena zadnje dni na taboru v Daruvaru. Sprejet je bil strankin organizacijski opravilnik. Predsednik

je kmet Josef Bervida. Pri volitvah v konstituento bo stranka samostojno kandidirala + Slovaška narodna stranka v Vojvodini je priredila v Novem Sadu narodno posvetovanje, ki se ga je udeležilo 60 delegatov krajevnih skupin nar. stranke. V stranki so združili Čehoslovaki in Rusi. Letos bo stranka prvič kandidirala in reflektira na tri slovaške, en češki in en ruski mandat.

+ Proti bo kandidiral na čelu liste v Požegi, tako je sklenila srbska radikalna stranka.

+ Čokorlovec, t. j. srbsko-nacionalna stranka, ki zahteva nekako Veliko Srbijo, so za najstrožji centralizem. O avtonomijah ki jih zahtevajo različne stranke, piše njihovo glasilo: »Vse avtonomije imajo skupni tajni cilj, da razkosajo Srbstvo in izgrajijo vojno zmago Srbije. Žalibog, da tega nekateri srbski politikarji še sedaj ne izprevidijo. — Menda tako šovinističnih reakcionarnih strank ni zlepa najti pod tem božjim solncem.

+ Venizelos ubija. V zaporih v Kavali je podlegel kot žrtev Venizelovega sistema eden najdelavnejših bojevnikov mladogrškega socialističnega gibanja Panagiotis Zecov, tajnik Zveze tobačnih delavcev v Solunu. Vsa grška javnost se zgraža nad novim političnim zločinom razbojnika Venizelosa. Grški proletarci so se nad Zecovim grobom zakleli, da bodo njegovo smrt krvavo maščevali. Proletarijat drugih delov so naslovili poziv, naj jim pomaga v njihovem boju zoper krvavi režim atenske bele garde.

+ Razdor v socialističnem tisku. V Hamburgu je začel izhajati nov dnevnik »Hamburgska Tribuna«, kot glasilo desničarske sekcije stranke neodvisnih socialistov. List bo konkuriral s starim glasilom »Ljudsko gazeto«, ki je prešla v komunistične roke. — V Berlinu se je zgodilo isto. »Freiheit« je dobila nasprotnika v »Gazeti pristašev III. internacionale neodvisne socialne stranke.« Finančno vodstvo berlinske neodvisne stranke je dalo »Freiheit« razumeti, da ni zadovoljno z izdajo novega lista.

+ Niti govori — besede. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Rima: Bivši ministrski predsednik Nitti objavlja v listu »Matino« in »Il Resto del Carlino« za ameriško časopisje namenjen članek z nadpisom: »Evropa brez miru«, v katerem izjavlja: Neodvisni državi hodijo po isti poti, katero očitajo svojim sovražnikom. Ali je sploh kdo med njimi, ki govori o človečnosti? Noben poštenjak ne more zagovarjati pogodb, ki so jih naložili premagancem. Ako bi bila zmagala Nemčija, bi tudi ne bila stavila nobenih drugih zahtev. Nihče ne dvomi o tem, da morajo premaganci plačati odškodnino, toda ali morejo plačati absurdne odškodnine, s katerimi jih nameravamo obremeniti? Brezdvomno so bile zahteve teritorialne izpremembe potrebne, toda ali so bile res potrebne vse one, katere smo narekovali?

+ Med Dittmannom in Stoeckerjem. Dittmann je na kongresu v Halleji govoril o komunizmu in obojal njegove metode. Rekel je: »Ali se moramo navduševati za vojno proti kapitalističnim državam? Po naših socialističnih načelih moramo vojno obsojati. Gospodarski preobrat se ne more tako dolgo udeleževati, dokler niso dani gospodarski pogoji. Zasepljeno sredstvo nasilja postane lahko usodepolno celumu svetovnemu proletariatu.« — Stoecker je drugačnega mnenja. V ostrem govoru je napadal nasprotne III. internacionale, čemur so sledili razburjeni prizori. Dejal je, da odklanja vsak kompromis s tistimi neodvisniki, ki so proletarijat »skopili«.

+ Svet zveze narodov se je na svojem bruseljskem zborovanju posvetoval o Armeniji ter o načrtu italijanskega senatorja Tittona glede razdelitve sirovini onim državam, ki jih potrebujejo, a jih nimajo, ter o bodočih vers. in narodnostnih manjšinah v Avstriji in Belgiji ter o bodočih odnosih med Gdanskim in Poljsko. Razpravljali so tudi o švedsko-norveškem predlogu glede omejitve orožjevanja.

+ Sprememba v romunski vladi. Sedmograško in bukovinsko ministrstvo se razpustilo. Ministra Starcea in Mocsonyi prestopita v diplomatsko službo, Minister za industrijo Tazloanu prevzame resort za javna dela. Koncem oktobra se izvršijo še nekatere izpremembe v kabinetu.

+ Načrt generala Wrangla. Poveljnik protiboljševske armade na Krimu, ki si je ustanovil tudi že svojo vlado, je imel v zadnjih tednih v svojih bojih z Rusi precejšnje uspehe. Njegova akcija je v tesni zvezi z vojno akcijo Poljakov, glavna niti pa vodi Pariz. Pred dnevi se je Wrangel minister za zunanje zadeve, Struve, napotil v spremstvu francoskih političnih agentov v Pariz k važnim posvetovanjem. Vočigled dejsta, da so Poljaki sklenili z Rusi premirje v Rigi, se čuti general Wrangel hudo ogroženega, ker bodo boljševiki z vsjo svojo vojaško silo napadli Wrangelovo vojsko. Struve se bo sestal v Parizu s poljskimi odposlanci, kjer jim bo pojasnil ves načrt skupne akcije, kakor si jo je zamislil general Wrangel. Poleg tega bo Wrangelovo odposlanstvo v Parizu zahtevalo nadaljnje materialne in moralne podpore. Wrangel zahteva, da Poljaki nadaljujejo vojno, da pa zasedejo le toliko ruskegu

ozemlja, da ne bo boljševiška vlada imela zopet povoda dvigniti ves ruski narod s parolo, češ, da je domovina v nevarnosti. Wrangelovi delegati bodo iz Pariza najbrže odpotovali še v Varšavo. Nameravajo pregovoriti poljsko vlado, da izroči Wrangel vseh 80.000 boljševiških ujetnikov, ki imajo Poljska. Te vojne vjetnike hoče Wrangel izvežbati in uvrstiti v svojo armado, da bi z njimi tem uspešnejše nadaljeval svoj kontrarevolucionaren boj. Wrangel torej upa, da napravi iz dosedanjih revolucionarcev kontrarevolucionarce. Od Francozov zahteva 400 milijonov posojila, ki ga obljubila vrniti v vojnem plenu in v žitu. Če bi šlo vse po njegovih načrtih, izraza mnenje, da bo konec boljševikov prihodnje leto tekot poletja.

+ Clevelandski »Am. Delavski List« so se zavzeli za desnico in prinašajo ostro kritiko komunističnega delovanja. Pišejo, da je bil sploh že zadnji čas, da so izključili iz stranke komuniste.

Spomnajte se voljnega sklada!!

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Načelstvo stranke je v svoji seji dne 18. t. m. z ozirom na zadnje dogodke v Mariboru, kjer so nekateri bivši pristaši naše stranke ustanovili novo stranko »Ujedinjeni socialisti«, napravilo sledeče sklene:

1.) Konstatira, da se skriva za pokretom »Ujedinjeni socialisti« komunistična stranka Jugoslavije, ki si ne uva nastopati v Mariborskem okviru pod svojo firmo.

2.) Vsak pristaš in vsaka organizacija, ki se prišteva k stranki »Ujedinjenih socialistov« se s tem postavi izven socialno-demokratske stranke. Zato je bo imel noben član stranke »Ujedinjenih socialistov« niti te stranki priklonjene organizacije pristopa na strankin zbor v Celju.

3.) Socialna demokratska krajevna in okrožna politična organizacija v Mariboru se reorganizira na podlagi novih pristopnih izjav.

Načelstvo JSDS.

Ljubljanske zaupnike in zaupnice opozarjamo na sestanek danes ob 8. uri zvečer v mali dvorani Mestnega doma.

Svarilo včerajšnjim razgrajajem. Volilni odbor za Ljubljano nam sporoča, da z ozirom na včerajšnje motenje soc. dem. shoda v Unionski dvorani ne bo napravil nobenih ovadbe, ker bi bili pri tem nekateri mladi po brezvestnih ljudih zapejani ljudje lahko britko prizadeti. Opominja pa, da, če bi se še dogodila taka netaktnost in nepoštenost, se bo neobzirno postopalo proti krivcem.

Iz strok. organizacije.

Centralna seja osrednjega društva žilvskih delavcev je v sredo, dne 20. oktobra v Prešernovi sobi pri Novem svetu ob 5. uri popoldne. Povabljeni so tudi odborniki podružnice pekov in pivovarniške stroke.

Shod pekovskih pomočnikov v Ljubljani se vrši v sredo dne 20. t. m. ob 15. uri popoldne v restavraciji pri Novem svetu. Po-ročevalec bo sodrug Čeh iz Maribora.

Unsarji stavkajo v Zagrebu in Osijeku. Nihče naj tam ne sprejema dela.

Vestnik Svobode.

Delavsko izobr. društvo »Svoboda« za Zagorje naznanja svojim članom kakor tudi strokovno organiziranim delavcem, da se otvori dne 24. okt. t. l. dopoldne od 8. ure do 10. ure knjižnica, ki ima na razpolago čez 400 najboljših poučnih in zabavnih knjig.

Sodrug! Ali se nahaja »NAPREJ« v vseh javnih lokalih, v katere zahajate?

Delavsko Olympiada. K nastopu pri slavostnih Olympiadi je pozval odbor D. O. Češkoslovaško zvezo delavskih kolezarjev. Kakor poročajo, namerava omenjena Zveza na Olympiadi prednašati slikovita kolesarska predavanja. — Na D. Olympiadi bo priredila Delavska Akademija razstavo del šolskih otrok. Predlog v tem smislu je že podal učitelj sodrug Žitny na zadnjem zboru socialnodemokratskega učitelstva čsl. republike. Z delom se je že pričelo. — Zbor delavskih telovadnih jednot v Ameriki se je vršil ob velikanski udeležbi ameriških del. telovadcev v Clevelandu (Ohio). Priprave za samostojen nastop pri Olympiadi so v polnem teku. — Razpisane nagrade za proizvajanja posameznih točk ob spremljanju godbe se bodo razdelile v najkrajšem času. V razpisodihu so poleg Zveznih organov tudi slavni češki komponisti kot Foerster in dr. — Olympiada se bo izvedla v največjem šiflu in bo lahko v ponos mednarodnega delavstva. — Stroški za Olympiado znašajo po dosedanjih obračunih 6 milijonov Kč.

Moški in ženska.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

(Dolge.)

Oprostite, ako sem kaj slabo napisal; poskušal sem pred Bogom povedati, kar sem preživel in kar sem mislil o tem vprašanju.

Neprijetno razmerje med zakonskima more izboljšati le ponižno življenje, kakor moremo razviti voljo le, ako nitki vztrajno sledimo.

Vedite, da ni zunanjih pogojev, ki bi bili sami po sebi dobri in da je nespametno človek, naj ima za ženo angelja ali vraga, enako nezadovoljen in da mnogo, a ne samo mnogo, nego skoro vsi s svojim zakonskim življenjem nezadovoljni ljudje (in vsi ti so nezadovoljni) smatrajo svoje stanje

za najnevarnejše. Torej se godi vsem enako.

Ako smatrate žensko za predmet naslajanja, najsi bi bila in tembolj, ako je tvoja žena, tedaj prešestvuje in greši. Ako služi kruh v potu svojega obraza, občuješ z ženo, da telesno uživa in da skrbiš za zarod; ako pa živiš v obilici, je tako občevanje le razvrat.

Vrtarica je zopet porodila in zopet je prišla starka in odpeljala dete neznano kam.

Vsi so strašno ogorčeni. Raba sredstev proti zarodu otrok ostala neuporabna, v tem primeru pa ne morejo najti dovolj obsojnih besedi.

Sedaj se je izvedelo, da se je ženska vrnila in prinesla dete nazaj. Po poti se je starka sešla z drugimi ženskami, ki so

tudi vozile take otroke. Enemu otroku so potisnili šestulico pregloboko v usta, požrl jo je se zadušil. En dan so pripeljali v Mosko 25 otrok, od katerih jih 9 niso sprejeli, ker so bili zakonski ali bolni.

H. je hodila zjutraj tolažit vrtarico. Vrtarica je goreče zagovarjala svojega moža, govorila, da pri svoji siromašnosti in negotovosti ne sme imeti otrok. Tudi prsi so odpovedale. Z eno besedo, to ji je neudobno...

Nekoliko pred tem sem zibal tri zapuščene otroke in sem srečal še dečka, Vasinega sina. Sploh kar mrgoli deca. Rode se in rastejo, da postanejo pijanci, sifilitiki in podivjanci.

Pri tem razmišljanju o reševanju življenja ljudi in otrok in o njih uničevanju. Čemu ploditi podivjance? Kaj je tu dobrega? Treba je, ne jih ubijati, ne jemati jih ploditi, treba pa je zlasti iz podivjancev vzgajati ljudi. Samo to je dobro delo. To

delo pa se izvršuje neke z besedami nego z vzgledom življenja.

Ako si že padeš, ali padla, vedi, da ni drugega odkupa od greha kakor 1.) osvojit se skupno izkušnjam, 2.) vzgajati otroke, služabnike Božje.

Bodita oba (mož in žena) previdna in nadvse pozorna do vzajemnih odnosov, da se ne prikrađejo vanje navade prenapetosti in odtujenosti. Ni lahko, postati eno telo in ena duša. Treba pa je po tem hrepeneti. Nagrada za trud je velika. Kot glavno sredstvo v to navajam radi zakona ljubezni niti trenutek pozabiti — človeške ljubezni in spoštovanja, da bi bilo razmerje tako, kakor moža napram ženi, glavno pa kakor razmerje do bližnjega. Na tem temelji država.

Ne zvišujta medsebojne naklonjenosti, nego z vsemi silami omiljujta razmerje, da

ne pride do nasprotstev. To je strašna navada. Najbolje in najbolj vsestransko razmerje vlada med možem in ženo in vedno pozabljamo nazaj misliti in se ga zavedati, kakor se ne zavedamo več svojega telesa. In to je nesreča.

Da sta zakonska tako srečna, kakor se piše v romanli in kakor si tega želi vsako človeško srce, mora vladati med njima soglasje. Da pa vlada med njima soglasje, je treba, da imata mož in žena popolnoma enko naziranje o svetu in smislu življenja (to je zlasti potrebno, kar se tiče otrok). Da bi pa imela mož in žena enake nazore o življenju, in da bi stala na eni in isti stopnji pojmovanja, se tako redko dogaja, kakor da bi en list na drevesu popolnoma pokrival drugi. Ker tedaj tega ni, je edina možnost soglasja in zato sreče, da eden zakoncev podredi svoje pojmovanje drugemu. (Dolge prih.)

ČEVLJI

tovarne

Peter Kšina & Co

Tržič

prodajajo se po znatno znižanih cenah.

Zaloga Ljubljana, Breg

na debelo in drobno.

Izdelki zajamčeno iz samega najboljšega usnja.

Anončni zavod
Drago Beseljak,
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5

priporočila

sledede tvrde in podjetja:

v Ljubljani:

Arhitekt in stavbeno podjetje

Viljem Treo

Gospodarska cesta 10.

Žarnice

„Svetla“

Mestni trg št. 25.

Pisalni stroji

F. Bar

Cankarjevo nabrežje 5.

Prodaja in popravila pis. strojev

The Rex Co.

Selenburgova ulica 7/1.

Elektrotehnični predmeti

„Svetla“

Mestni trg št. 25.

Fotograf

Veličan Bešter

Aleksandrova cesta 5.

Oblast. konces. zavod za pokončevanje

mili in mrčesa

Miroslav Zor

Kolodvorska ulica št. 39/II.

Avtomobili, motorji, kolesa, pnevmatike, autogaraža

J. Gorec

Gospodarska c. 14.

Manufaktura in zaloga oblek

Schwab & Bizjak

Dvorni trg 8.

Tehnične potrebščine

Odon Koutny

Kolodvorska ulica 37.

Raznoževalne aparate Opalographie in

potrebščine: k istim dobavi

The Rex Co.

Selenburgova ul. 7.

Spedicijska

F. & A. Uher

Selenburgova ulica 4.

Betoni, železobetoni in vodne zgradbe

Inž. dr. Miroslav Kasal

Bilšerjeva ulica 7.

Stavbeno podjetje

Tavčar & Svetina

Gospodarska cesta 6.

Export čevljev

Aleksander Oblat

Sv. Petra c št. 16.

Krojaška delavnica

Krekov trg št. 10 v hiši Impex.

V Mariboru:

Nakup in prodaja posestev

H. Havlik nasl. J. Simčič

Gregorčičeva ulica 6.

Citajte veleznimivo študijo

Dr. Oto Bauer - Uratnik

POT K SOCIJALIZMU.

Cena K 2.—

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Eriavec & Turk,

trgovina z železnino

pri „Zlati lopati“

prejeto Hammerhmidt, ...

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,

nasproti Kršćanske cerkve.

Petrolejske

vrče in zaboje

kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po

K 58.—

posamezne vrče po K 22.—

franko postaja odpošiljatelj.

Hrovat & Komp.

Ljubljana. Poleg restike.

Najceneje!

Zelo uspešno!

Najceneje!

Inserirajte v „NAPREJU“.

Najnižji tarifi!

Največji popusti!

Charles Princ

Ljubljana

Manufaktura

Zaloga: Turjaški trg 1

Pisarna: Židovska ulica 1-I.

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo.

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna zaloga za Ljubljano in okolico

Rihard Sušnik

pri „Zlatem jellenu“ IV.,

Marijin trg.

Šivalni stroji dospeli

Istotam se dobe posamezni deli za stroje, olje in igle ter vse potrebščine za šivanje, krojače in čevljarje.

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 7.

Petrolejske kante dve z zabojem plačamo po 58 K, posamezne po 22 K vsaka železniška postaja SEVER & KOMP., Ljubljana.

Gostilna Debevec

Breg št. 20

se priporoča cenj. občinstvu.

Izborna pristina vina ter dobra

kuhinja po zmernih cenah.

Abonnement na hrano zelo nizek!

Izkušen in trezen

godbeni vodja

za pihala in orkester se takoj

sprejme. — Več se poizve v

upravi „Napreja“.

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Šiška št. 22

priporoča svojo delavnico za iz-

delovanje oblek za gospode po

meri. Ima prvovrstne moči.

Točna postrežba in zmerno cene.

F. & A. Uher, Ljubljana

špedicijsko in komisijsko podjetje

Selenburgova ulica št. 4.

Veletrgovina

s premogom, drvmi, šoto in

raznim kurilnim materialom.

Na debelo: Ljubl. gl. kolodvor.

Na drobno: Selenburg. ul. 12.

Zmerne cene!

meblirano

ali prazno

iščem

zatako!

Grem tudi kot sostanovalec k družini.

Cenjene ponudbe na upravo Napreja.

Po zelo znižanih ceni nova

Dvokolesa,

plašči, zračnice, šivalni stroji

in vsakovrstni deli, karbitne

svetilke, gorilci itd. Sprejmemo

se v popravilo dvokolesa in

razni stroji.

F. BATJEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28.

Kdor si želi nabaviti pristnega in

znanega

haložana

naj se blagovoli poslužiti tvrde:

Prva haloška trgovina z vinom

ANTE KORENJAK in drug pri

Sv. Barbari v Naležah.

Dr. Ješe

zopet redno ordinira

za očesne bolezni 10.—12. dop.

Dunajska cesta 17.

Za premogovnik v Hrastniku se išče

strojni paznik Maschinenaufseher

Reflektanti, ki imajo potrebno strokovno izobrazbo (absolventi

obrtne šole) naj vpošljejo svoje ponudbe opremljene s spričevali

obrtne šole in z navedbo dosedanjega službovanja na ravnatel-

stvo premogovnika v Hrastniku.

Plača in nastop službe po dogovoru.

Oblačilnica za Slovenijo

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrst. čevljev

po najnižjih cenah.

Opozarjamo na nakup zlasti vse konsumne in nabavne

zadruge in javne nameštence. Slednje se opozarja, da

si morejo nabaviti oblačilne in obvalne potrebščine

na obroke samo še do konca decembra t. l.

Blago solidno! Cene ugodne!

L. Gerkman

Ljubljana.

Velika zaloga podplatov,

kož, i. t. d. na debelo.

usnja

Sv. Petra cesta 71.

Naznanilo.

Podpisana tovarna javlja, da je oddala vso svojo letošnjo zimsko produkcijo svojih različnih suknjenih izdelkov ljubljanskim trgovcem I. C. Mayer, Franc Ks. Souvan in Feliks Urbanc, kjer so ti izdelki cenjenim odjemalcem po izredno ugodnih cenah na razpolago.

Tovarna suknja BRATA MORO, Vitrinje.

Z ozirom na gornjo objavo, obveščamo svoje odjemalce na debelo in drobno, da smo prevzeli od statutenomirane Vitrinjske tovarne vso letošnjo produkcijo njenih čisto volnenih izdelkov, kakor lodnov, ševijctov, Double-ov v izvanredno bogati izbiri. Cene so proti minuli seziji za več kot polovico nižje.

I. C. Mayer, Franc Ks. Souvan, Feliks Urbanc.